

Nr 1 2018

KUSTPOSTEN

— *Organ för KA 2:s Kamratförening* —

KUSTPOSTEN

Organ för KA 2:s Kamratförening

Nr 1 2018 årgång 82

Utges av KA 2:s Kamratförening

Ansvarig utgivare: Peter Glimvall

Redaktionskommitté: Peter Glimvall, Kent Alritzson,
Olle Melin, Tommy Erlandsson och Ulf Sejlert.

Layout: Dag Åshage
telefon: 0708-322813

Omslagsbild:

KA 2-kamrater möter våren.
Foto Rolf Odenhammer

Kamratföreningen styrelse

Ordförande: Peter Glimvall
Vice ordförande: Kent Alritzson
Sekreterare: Kent Alritzson
Vice sekreterare: Yvonne Wirbrand
Kassör: Sune Persberg
Ledamot: Björn Wallmert
Suppleanter: Olle Melin
Erling Holmberg
Klubbmästare: Lars Iger
(adjungerad till styrelsen)

Kamratföreningens adress

KA 2:s Kamratförening
Box 527
371 23 KARLSKRONA
Telefon: 0708-492551 (v sekr)
epost: yvonne.wirbrand@telia.com
Postgiro: 9 80 67 - 2
Bankgiro: 5584-9483
Medlemsavgift: 150 kronor

Kamratföreningens utbud av KA-produkter

Medlemsnål	45:-
Slips KA 2	50:-
Slips KA	50:-
Livrem	120:-
Manchettknappar KA	150:-
KA 2 Idrottshistoria, Nattlig patrullorientering	30:-
Eskil Nyström och Marinens Hemvärnsmusikkår Kassett	60:-
Vykort Kungsholms fort (4 st)	10:-
Vykort Rosenholm (3 st)	10:-
CD Karlskrona Kustartilleriregemente	100:-

Ring kassören Sune Persberg för beställning
telefon 070 751 1644

Varorna levereras, när betalning skett.

Om varorna skickas tillkommer porto minst 20 kronor.

Plusgiro: 98067 -2

Bankgiro: 5584-9483

Bildhäfte om KA 2 förläggningsplatser

Häftet kostar 60 kr och vill Du ha det
hemskickat tillkommer porto om 10
kronor. Du kan beställa genom att sätta
in 70 kr på postgiro 97 05 88-0

Gräsvik och dess historia

Boken kostar
60 kronor plus porto

Befästningspark Karlskrona

Boken kostar
50 kronor plus porto

KA 2-boken

kostar 100 kronor
plus porto
60 kronor

KA 2 kamrater

Nyss hemkommen från årets vårresa som genomfördes den 15:e maj känner jag inspiration att skriva några rader under rubriken "ledare" i vår gemensamma tidning, Kustposten. Denna tidning som från och med detta nummer utges i samverkan med Marinbasen och med ekonomiskt stöd för tryck och distribution till kamratföreningens medlemmar och förband inom Karlskrona garnison.

Vårresan, som ni kan läsa mer om i en separat artikel, blev ett mycket lyckat arrangemang. Strålande sol, värme och ett intressant besöksmål lockade 30 deltagare på resan som förde oss till grannlandet Danmark och Helsingör där vi besökte Sjöfartsmuséet. Det var hög stämning och glatt humör och vi som deltog fick en minnesrik dag att bevara i våra sinnen lång tid framöver. Vi har under våren också genomfört stadgeenligt årsmöte i Sjöofficersmässen där en ny styrelse valdes. De flesta av oss är "veteraner" från förra styrelsen, men Göran Göransson har lämnat sitt uppdrag och ny styrelseledamot är Björn Wallmert. Vi tackar Göran för hans mångåriga insats i styrelsen och för kamratföreningens bästa.

Nu står sommaren för dörren, de senaste dagarna i maj när detta skrivs har vi njutit av högsommartemperaturer, och vi hoppas att sommaren fortsätter i samma anda. Mot slutet av sommaren har vi ett par högentressanta aktiviteter att se fram emot. Det är först grillfesten på Skönstavik tillsammans med Flottans män och därefter årets träff med samtliga Amf/Ka-kamratföreningar som går av stapeln 24 – 26 augusti med utgångspunkt från Kungsholmsfort. En arbetsgrupp med Bengt Etedal, Birger Werner och Lennart Larsson har arbetat hårt för att få ihop ett spännande program och all logistik för denna träff, och undertecknad har gjort en skriftlig överenskommelse med C MarinB avseende det stöd vi kan få av Marinbasen. Vi hoppas nu på ett stort deltagande från alla kamratföreningar och inte minst från vår egen. Annons om denna träff finner ni längre fram i tidningen.

Som ni alla vet är det valår i år och därmed ett ypperligt tillfälle att diskutera försvars- och säkerhetspolitik. Det var länge sedan som dessa frågor överhuvudtaget debatterades i en valrörelse, men i år ser det annorlunda ut, även om frågorna inte ligger högst upp på väljarnas lista över angelägna spörsmål. Vinden har vänt, och istället för att identifiera vilka förband som skall läggas ner, är frågan nu var, när och hur nya utbildningsplatser skall kunna etableras för värnpliktiga och rekryter. Försvarsmakten har nyligen lämnat ifrån sig en Perspektivstudie till statsmakterna som redovisar en Försvarsmaktstruktur 2035, och i denna skissas ett framtida behov av bland annat fyra (4) amfibiebataljoner. Här nedan redovisar jag

några utdrag ur "Perpen" som har bäring på vårt vapenslag:

Marinstridskrafter:

Vid ett väpnat angrepp kan marinstridskrafterna snabbt kraftsamla och möta ett anfall i mer än en riktning. Anfallet kan mötas på stort djup, tidigt i anfallsrörelsen och med verkan mot angriparens strategiska sårbarheter. Marina operationer kan genomföras både enskilt och i samverkan, eller samordnat, med tredje part.

Samtliga marina operationstyper kan lösas i tre riktningar, där operationer på Västkusten till exempel kan säkerställa flödessäkerhet och värdlandsstöd.

Amfibieförbanden har förmåga att stödja i olika riktningar till exempel på Gotland.

Marinstridskrafterna ska bland annat:

- *Organisera en vidareutvecklad marinbas för marin-taktisk ledning*
- *Organisera fyra amfibiebataljoner varav en markrörlig, inklusive amfibieledningsgrupp*
- *Utveckla och anskaffa förmåga till långräckviddig sjömålsbekämpning för amfibieförbanden*
- *Organisera en förstärkt marinbas för stöd i flera områden parallellt med förstärkt skyddsförmåga i samverkan med hemvärnsförband*
- *Organisera en förstärkt sjöstridsskola, inklusive amfibiestrid, där huvuddelen av personalen är krigsplacerad på skolan*
- *Organisera en grundorganisationsplattform för amfibie- och sjöstrid på Västkusten*

Kamrater, det kan bli en spännande framtid vi går tillmötes om hela eller delar av "Perpen" också blir verklighet.

Avslutningsvis önskar jag er alla en solig, varm, avkopplande och härlig sommar, och väl mött när verksamheten drar igång i augusti igen!

Peter Glimvall

Det utvecklade tjänstegradssystemet

Så här i ”elfte timmen” under min militära bana kan jag konstatera att ”inget är nytt under solen” och att allt går igen i jämna cykler. Och det som får mig att reflektera över detta, är ett beslut från HKV daterat 2018-04-17 med ärendemeningen ”Beslut om utveckling av tjänstegradssystemet”.

Försvarsmakten har sedan 2013 succesivt arbetat fram ett förslag till utveckling av det tjänstegradssystem som gällt från 2008 när specialistofficerskategorin infördes. Motivet för förändring är främst att stödja yrkesutvecklingen av specialistofficerare och gruppbefäl. Detta nås bland annat genom att öka antalet möjliga tjänstegrader.

Datum för införandet av det utvecklade tjänstegradssystemet är ännu inte beslutat eftersom det skall samordnas med framtagandet av nya gradbe-teckningar och att olika regler och bestämmelser be-höver revideras, men det är FM personaldirektör som äger beslutsrätten om införandedatumet.

Avseende officerare sker ingen förändring, men för specialistofficerare och gruppbefäl gäller tjänste-grader enligt nedan från och med införandedatumet:

Tjänstegrader för specialistofficerare:

- Regementsförvaltare resp. flottiljförvaltare
- Förvaltare
- Fanjunkare
- Översergeant
- Sergeant

Tjänstegrader för gruppbefäl:

- Kadett (för officersaspiranter under utbildning)
- Överfurir
- Furir
- Korpral

För egen del konstaterar jag med glädje att graden Överfurir är tillbaka igen och att den märkliga be-nämningen förstesergeant ändras till det mer logiska Översergeant. Det är inte utan att det känns som att perioden med ett enbefälssystem endast var en kort parantes och att ordningen nu äntligen är återställd igen.

Peter Glimvall
(Överfurir 1977-1979)

Utan spaning ingen aning.

U 137- -37 år efteråt

När U137 grundstötte på Torumskär hade vi ganska dåligt underlag av vad U 137 gjorde och varför hon var inne i skyddsområdet. Nu 37 år efter grundstötningen har vi en klar bild vad som hände och vilka som var inblandade. Vi (gruppen) har nu under nära 2,5 års tid studerat krigsdagböcker, utredningar, böcker med olika syften och sist men inte minst lyssnat på och läst 42 berättelser från dem som var där.

Författarna har gjort att ny uppgifter kommit fram och att dessa på något sätt måste verifieras eller tas med en nypa salt. De är dock bra historier så här 37 år senare.

Vad vet vi? Jo!

U 137 visste mycket väl var hon var. FRA har bekräftat att den nödsignal som ubåten sände hem angav en plats nära Gåsefjärden. U137 leddes inledningsvis av Östersjömarinen. GRU tog över och gav nya order. Därav Östersjömarinens spaning vid Kristiansö när ubåten under annan ledning genomförde verksamhet i anslutning till Gåsefjärden.

Det har också framkommit att U 137 inte var ensam. Ytterligare en stor ubåt fanns i anslutning till Utklippan och det kan också vara så att en liten ubåt typ Triton II uppträdde i området under det att U 137 stod på grundet. Triton II försvann och återkom med stor sannolikhet ca en månad senare. Om dess uppgift kan vi bara spekulera.

Tidigt samlades en fritagningsstyrka vid den svenska territorialgränsen. Att styrkan stannade vid gränsen beror sannolikt på att tre eldledningsradarstationer belyste styrkan och stationerna sände dessutom med hoppfrekvens.

De sovjetiska styrkorn hade en plan på att kapa Thule och att tvinga henne att dra loss U 137 från grundet. Fritagningsplaneringen avbröts 30 minuter före verkställighet. Vad det berodde på vet vi inte men ett skäl kan vara den korrektionsskjutning som genomfördes av batt TÖ. GRU måste ta hänsyn till minst en skjutande enhet och den måste tystas. Detta hade varit början till ett krig och det var Sovjetunionen inte beredd att starta.

Nu återstår det svåra arbetet att koppla ihop fakta, med de fakta och historier som författarna har skrivit så att det blir lärande och njutbart läsande.

Håll ut!

Boken kommer.

Birger Werner
Sammanhållande

Det är viktigt att orka med så gruppen ser till att hålla stridsvärdet någorlunda i form med lite mackor i väntan på fartygen.

Genom dimman dyker fartygen upp som på ett pärlband för att ta emot drivmedel och vapen.

När väl fartygen kommit på plats rullar tankbilen fram och man är snabbt igång med att förse fartyget med drivmedel.

Torpeder skiftar plats från transportgruppens lastbil till korvetten.

Emmas last, torpeder och drivmedel

I skydd av mörkret och dimman dyker de plötsligt upp, fartygen som varit ute till sjöss och löst uppgifter behöver nu fylla på drivmedel och vapen. På kajen står Emma som är utsedd chef på platsen, med sin transportgrupp, beredd att förse de stridande enheterna med varorna, de har beställt. Målet är, att så fort det går, utan att tulla på säkerheten, överlämna lasten, så att korvetterna kan ge sig ut i den skyddande natten igen.

Emma är till vardags chef för transportgruppen på Marinbasens logistikkompani. Gruppen är de i kompaniet, som har förmågan att transportera, lyfta och förvara alla fartygens nödvändiga förnödenheter.

Spindeln i nätet

Fartygen får hjälp av gruppen att lägga fast vid kaj och Emma börjar direkt samverka med fartygspersonalen om, hur de ska ta emot sina beställda varor, eller om de har andra hastigt uppkomna behov, som också skulle kunna lösas. Beroende på händelseutvecklingen till havs kan ursprungsplanen komma att revideras.

Emma hade erfarenhet inom logistikområdet, innan hon började arbeta i Marinbasen och ville gärna fortsätta på den banan. Men hon trodde inte, att det skulle innebära, att hon bland annat skulle sitta som chef längst fram i en fordonskolonn, körandes ett trettiofem ton tungt ekipage. Men som med de flesta andra uppgifter i kompaniet ser man till att sprida ut kunskaperna för att få redundans. Ju fler som behärskar så många förmågor som möjligt, desto mer effektivt kan kompaniet bli. Emma är ett bra exempel på detta.

– Det var andra gången, jag hade den här rollen. Det är intressant och kul, när man börjar få koll på uppgiften. Det är mycket att tänka på. Till exempel många olika anropssignaler att hålla reda på till alla berörda parter inblandade i lösandet av uppgiften. Jag är spindeln i nätet, som ska styra fartyg och resurser på platsen. Men jag har bra folk i gruppen, som alla bidrar och gör det enklare, säger Emma.

Överlämningen gick bra, fartygen fick sin last och sitt drivmedel, hann fylla på med mer vatten och göra sig av med sopor, innan de i skydd av mörkret kunde kasta loss och ge sig ut igen, den här gången för att fortsätta ubåtsjaktövningen. Emma och hennes grupp återvände till sin grupperingsplats för att återhämta sig och höja stridsvärdet inför nästa uppgift. Transportgruppen är en viktig komponent för att få de stridande enheternas verksamhet att flyta på.

Carolina Lorentzson Nilsson |Marinbasen

Foto: Jesper Moldvik/Försvarmakten

Årsmöte

Onsdagen den 28:e februari genomfördes KA2 kamratförenings årsmöte på Sjöofficersmässen i Karlskrona. Under förgäddningen underhöll KA2-oktetten med stämningfull musik och kamrater från när och fjärran anslöt efterhand. När oktetten sedvanligt avslutat med marschen "KA2-kamrater" tog stadgeenliga årsmötesförhandlingar vid. Hälsningstelegram lästes upp, bland annat från Konungen, och parentation genomfördes för under året avlidna medlemmar under vilken Lennart Larsson förde kamratföreningens fana. Ansvarsfrihet beviljades den avgångna styrelsen, budgetförslaget och verksamhetsplanen fick medlemmarnas gillande och en ny styrelse valdes. De flesta ledamöterna i den nya styrelsen är veteraner från den förra styrelsen, men ett nyval förrätades. Det var Björn Wallmert som valdes in som ordina-

rie ledamot efter Göran Göransson. Göran har verkat under flera år i styrelsen till stort och tacksamt gagn för föreningen och alla dess medlemmar, och vi tackar Göran för allt arbete han lagt ner under sina år i styrelsen.

Efter årsmötet bjöds till bords, och en lækker måltid omfattande inledningsvis S.O.S och därefter Wiener-schnitzel med tillbehör avnjöts. Avslutningsvis intogs kaffe och chokladbit i klubbbrummet, allt medan minnen utbyttes mellan kamraterna. Vi passade också på att informera om kommande händelser under året och framförallt om sommarens KA-kamratträff som skall gå av stapeln 24 – 26 augusti med Kungsholmsfort som bas och förläggingsplats.

Peter Glimvall

Ordföranden Peter informerar om framtida aktiviteter

Förrätten klar att avnjutas

KA 2 Oktetten underhåller under samlingen.

Ordföranden Peter har försett sig med dryck inför årsmötet

Lennart Larsson och Paul Wihlborg hälsar på varandra

Sture Malmgren och Birger Werner vid ett av kaffeborden

Foto: Kent Alritzson

*Birger Werner, Lena Jakobsson
och Peter Glimvall*

Skillingaryds läger och skjutfält – för länge sedan.

I mitten av maj satt jag i en buss på väg till Helsingborg och Helsingör på KA 2 kamratförerings traditionella vårutfärd. Efter någon timme eller så, efter att det pratats många gamla minnen, lägger sig en behaglig tystnad, man njuter av resan och tankarna börjar virvla runt.

De här resorna äger alltid rum i som oftast vackra maj månad, vilken jag brukar kalla ringvältens månad. Jag är nämligen uppväxt bland bönder och torpare. Det slamrande, nästan klingande ljudet var som en lovsång till naturens under och gav löfte om vår och sommar. Utan att veta varför, kom jag att tänka på Skillingaryd. På 1960-talet var jag vid flera tillfällen kommenderad dit, för att tjänstgöra i en sambandsavdelning. Tillsammans med artilleri- och granatkastarförband utgjorde vi övningstrupp åt KAS (Kustartilleriets Skjutskola), som utbildade eldledare, skjutledare och övningsledare i markmålsskjutning. Det var inte precis någon lovsång eller efterlängtat att vara borta från "tomten" nästan hela maj månad i en tid, då allting ska hinnas med.

However - som alla vet, order är till för att lydas. Jag var väl furir, överfurir eller något annat obetydligt i sammanhanget. Men med var oftast Stig Herneling eller Erik Friberg, som båda visste hur saker och ting skulle gå till. Skjutskolan ställde höga krav på att allt skulle fungera. Vi skulle ansvara för tråd- och radioförbindelser mellan O-platser (observationsplatser) och B-platser (batteriplatser), order- och rapportförbindelser, säkerhetsförbindelse och många andra mer eller mindre "lösa" förbindelser. Dessutom skulle vi bemanna telefonväxeln och sköta trafiken inom skjutfältets lokalnät samt trafik i televerkets nät. Vi organiserade också möjlighet att mot betalning ringa privata samtal. Allt som allt hade vi många och viktiga uppgifter och vi visste vad som gällde! Om allt inte gick väl, hotade nedläggning av regementet - nåja.

De värnpliktiga var trådsignalister (läs trådtattare), som utbildats på 1.batteriet under hela våren. De var med andra ord väl skickade för sin uppgift. Förberedelserna ägde rum i Ragnar Hagmans signalmaterieförråd på Gräsvik. Allt i linjebyggnadslådorna kontrollerades noga, linjeverktyg, tänger, spadar, yxor, stolpskor, knappar och knoppar, och inte minst fälttelefoner och radio-apparater. Viktigast var väl ändå att spola och provringa fältkabel. På den tiden fanns även tjärkabel och den ville vi undvika, för av erfarenhet visste via att kossor gillade den. Nu var väl inga sådana att vänta i Skillingaryd, men man vet aldrig. "Svetterullar" var heller inte välkomna. De hade fått sitt namn av en vänsterhänt linjesignalist och de ställde till oanade besvär för högerhänta linjebyggare. På Oskarsvärn hämtades fordon, som vi tilldelats från

5.batteriet, hel- och halvelefanter som vi kallade dem och av märket Dodge, tror jag. Halvelefanten kallades också "spjutet" på grund av dess enormt dåliga accelerationsförmåga. Halvvägs till Skillingaryd nåddes maxhastigheten 50 Km/tim. Jag är osäker på om vi använde oss av GMC. Personterrängbil 903 (valpen) i tältduksversion hade vi som rekognoseringsfordon. Senare disponerade vi en modernare radioterrängbil och lastterrängbil 939. Och så mycket viktigt, plywoodskåp för permissionsuniformerna, som den alltid vänlige flgj Antonsson hade reserverat för oss. Vi hoppades ju på lite ledighet för att åka till Värnamo. Fast det var osäkert, då vi på den tiden inte var arbetstidsreglerade. Att hälsa på hemmavid var inte heller att räkna med, för säkert var att man kommenderades till dagbefäl över en helg eller att något annat kom i vägen. Fast någon gång åkte vi på hembesök i en skakig gammal buss.

Väl framme i Skillingaryds läger inkvarterades vi i baccacker, rum eller hyrde vi rum i samhället. Jag minns, att jag en gång delade rum med sergeanten Lars Strömbring. Det var en upplevelse! Varje morgon vid sextiden när reveljen gick, vaknade jag av att han körde med sin rakapparat och sjöng serenader. För övrigt hade han tidigare, på sex timmar, lärt mig köra bil (Volvo Duett). Ett år hyrde jag, Erik Friberg och Lars-Göran Abrahamsson rum. Värdepåret var, liksom de flesta i Skillingaryd, religiösa. Mycket vänliga människor och av dem köpte jag ett dragspel av märket Hagström. Det står ännu i en garderob och jag har endast lärt mig att dra. Lars-Göran däremot köpte en gitarr. På den spelade han och sjöng när vi hade fest, den enda och bästa låten "Maria Maruska från Petrograd". Jag kan ännu höra hur det lät.

I ett gammal höns hus, som faktiskt var ändamålsenligt, hade vi stabsplats och förråd. Där hade vi varje morgon uppställning inför dagens övningar. Planer och order för dessa övningar var grunden för vår linjebyggnad. Det fanns ett lokalt nät utbyggt mellan grupperingsplatser och observationsplatser. Men det var inte alltid där, som våra enheter skulle stå. För övrigt var detta nät minst sagt risigt här och var, med många jord- och avledningsfel. I kopplingsboxarna var många ledningspar oanvändbara och aktualiteten på dokumentationen stämde inte alltid. Därför byggde vi många egna fältlinjer. Ofta var det bråttom på grund av ändrade förutsättningar. Varje morgon kontrollerades sambandsnäten. Minst en linjepatrull låg i reparationsberedskap och var också beredd för mer linjebyggnad. Andra höll på med mtrlvård och brytning av linjer, som inte skulle användas.

Våra soldater tjänstgjorde även som signalister på eldledningsnäten. När "Eldsignalering ropa" hördes på radionätet visste man att snart skulle det smälla. Vi använde oss av 3W FMUK med högantenn.

På den tiden fanns inte GPS, utan det var karta och terrängkännedom som gällde. Fältet var stort och det fanns många vägar, därför kunde det vara svårt att hitta kopplingspunkter och grupperingsplatser. Men det var spännande att leta sig fram. Vi rörde oss över hela fältet och jag kommer ihåg, att det ibland kunde ligga snödrivor kvar i de skuggigaste ställena. Björklöven var som "musöron" och spred en skön doft. Det var ömsom varmt och ömsom kallt. Ibland stod vitsipporna i full blom och fågellivet var rikt. Med andra ord var det ganska behagligt i Skillingaryd. Det kunde också vara ordentligt torrt på marken, så det tog eld när granaterna slog ned eller när man använde spårlyssammuniton.

Genomgångar saknades inte. Vi hade fördelen att vara med lite överallt och lyssnade ofta på genomgångar före och efter skjutningarna. Genomgång före skjutning inleddes alltid med terrängorientering, där man tydligt och rappt pekade ut norriktningen. Övningarna följdes och inspekterades ofta av militära och civila digniteter, även från utlandet. På den tiden var det inte så vanligt med fältuniform, utan man kom finkläd och med skärmmössa. Det såg lite komiskt ut, när alla generals- och amiralsskärmmössor hastigt vreds åt påstådda norr och "civilister" kikade misstroget åt samma håll. I redogörelserna efter skjutning blev kritiken ibland rena utskällningen av den befattningshavare som övats. En del syntes beredda att lämna in sin avskedsansökan. Själv hamnade jag senare i min karriär i samma situation, men klarade mig hyfsat tack vare direkträff på det flygbogserade målet vid lv-skjutning på Vaddö. Slutade gjorde jag i alla fall inte. Men Per Gunnar Fernanders genomgångar var trevliga. Han inledde alltid med "hör ni boysar". Det ryktades om att vid ett tillfälle hade övad chef varit mer intresserad av att kolla rovfåglar i sin kikare, än att kontrollera granatnedslagen. Följden blev att nästa lag spred ordentligt på grund av fel nedslagsobservation. Man kunde höra kommentarer om att man sköt in i en annat härad. Det roade oss signalister lite, eftersom dåligt samband ibland togs som förklaring till konstigheter.

Plötsligt väcks jag ur mina tankar. Vi har nått Knutpunkten i Helsingborg och ska för några timmar besöka Danmark.

Av denna lilla historiska återblick kan jag tycka att det var rätt kul med Skillingaryd och föreslår en vårutfärd dit ooh till Miliseum där.

Avslutningsvis vill jag med ett modernt ord "kommunicera" vad jag nyligen hörde på radion, nämligen Hans Majestät Konungens invigningstal, när P18 på Gotland återuppstod. (Blir det manne ett nytt KA 3 också?). I bakgrunden hördes får och lamm, som inte tystnade som i Hopkinsfilmen, utan sade både bu och bä.

Bengt-G Lex

Pltgbil 903 kallad valpen

Ratgbil 938

Observationsplats O 7

Miliseum Skillingaryd

Huvudet på en påle - om statlig mörkläggning och terror i demokratier. Författare Gunnar Wall.

Vi lever i en värld, där vi är vana vid vackra ord som demokrati och mänskliga rättigheter. Men verkligheten är alltför ofta helt annorlunda.

Viktiga politiska beslut fattas bakom stängda dörrar. Krig startas med lögner. Visselblåsare tystas - ibland med olagliga metoder. Människor utsätts för statliga kidnappningar och försvinner.

I gamla tider satte maktavarna upp huvuden på pålar för att sätta respekt i undersåtarna. Just den metoden används sällan idag. Men i övrigt finns det skrämmande likheter mellan dagens maktavare och forna tiders härskare.

I sin nya bok tar Gunnar Wall upp, hur metoder vi brukar förknippa med diktatorer, används av regeringar, som vi är vana att betrakta som demokratiska. Ofta sker det genom hemliga statliga eller halvstatliga organ, som verkar i det fördolda.

Exemplen i boken kommer bl. a. från det USA som hittills brukat kallas världens största demokrati. Med Donald Trump fick denna stormakt en ledare, som snarast för tankarna till despotiska härskare i länder med stora sociala klyftor, korruption och bristande rättssäkerhet.

Gunnar Wall skriver också om Sverige - bland annat i ett stort avslöjande avsnitt om mordet på Olof Palme. Han visar, att väsentliga uppgifter, kring vad som hände på Sveavägen, gömdes undan redan det första dygnet. Han ställer frågan: var det för farligt att söka sanningen om den svenske statsministerns död?

Utgiven av: Bokförlaget SEMIC och Gunnar Wall 2017.

ISBN: 978-91-552-6391-1.

Stellan Andersson

Beredskapen.

Svenska krigsmakten under andra världskriget 1939 - 1945.

Det har nu gått mer än en mansålder sedan andra världskriget 1939-1945. Nya generationer läsare kan behöva en översiktlig och lättläst bok om Sverige under beredskapen.

En, som har studerat den svenska beredskapen i över 50 års tid och är väl förtrogen med arkiven, är professor Kent Zetterberg. En del läsare kommer förmodligen att känna igen mycket av, vad som framkommer i denna bok, med det finns också många häpnadsväckande fakta, som inte tagits upp av tidigare forskning. Tyskland hade, menar Zetterberg, svårt att få grepp om den svenska krigsmakten, men insåg, att en tysk invasion skulle kosta mer än den smakade.

Boken är mycket lättillgänglig och med många foton från krigsåren samt ett 10-tal kartor över olika krigsfall.

Författaren Kent Zetterberg är professor i modern historia med inriktning på säkerhetspolitik och krigshistoria.

Utgiven av Svenskt Militärhistoriskt Biblioteks Förlag 2017.

ISBN: 978-91-88053-68-8.

Stellan Andersson

Bricka i ett stort spel - När kriget kom till Gotland.

Boken är ett dokudrama baserat på ett av Krigsvetenskapsakademien genomfört krigsspel. Striden rasar i Baltikum och Gotland befinner sig ett läge, som för tankarna till Krimhalvön 2014. Gränsen mellan krig och fred har suddats ut och maskerade män i grå Nord Stream- overaller tar plötsligt kontroll över strategiskt viktiga platser. Hur ska Sverige agera? Vad kan Sverige göra, när Försvarmakten bantats till oigenkännlighet?

Sex överbefälhavare söker en roll

Publikation nr 53 i serien Försvaret och det kalla kriget kom ut 2017 och heter *Sex överbefälhavare söker en roll* med underrubriken *Tvekampen mellan det territoriella och det teknologiska försvaret under det kalla kriget och nutid*. De sex överbefälhavare, som det handlar om, är Olof Thörnell, Helge Jung, Nils Swedlund, Torsten Rapp, Stig Synnergren och Lennart Ljung. Så här presenteras boken av projektet: *Sverige har alltid behövt men aldrig haft en egentlig överbefälhavare. Generaler har sedan 1939 givits titeln, men har aldrig fått befogenhet för att utöva ett överbefälhavarämbete och regeringen har aldrig öppet påtagit sig ett överbefälhavaransvar. Det borde man ha gjort. Boken handlar om utvecklingen av ÖB-ämbetet och leder fram till ett förslag om en reformering av ämbetet.*

Författare är en välkänd debattör och författare av ämnen som detta, generallöjtnant Carl Björemann. Författaren har tidigare publicerat en rad böcker kopplade till Försvaret och det kalla kriget. Som alltid är författaren i vissa kretsar kontroversiell, men han är en duktig skribent, som fångar läsaren. Om det ämne, som denna bok handlar om, säger Björemann: Det handlar om den långa tvekampen mellan det territoriella och det teknologiska försvaret under det kalla kriget och i nutid.

Printfabriken Karlskrona.
ISBN 978-91-980498-3-1

Olle Melin

I en konflikt mellan öst och väst blir Gotland en bricka i ett mycket större spel, där svensk militär - liksom svenska politiker - ställs inför svåra beslut. Har vi någon chans? Spännande och lärorik läsning utlovas!

Författarna till boken är Björn Anderson och Tommy Jeppsson, Kungl. Krigsvetenskapsakademien.

Utgiven av Svenskt Militärhistoriskt Biblioteks Förlag 2016.

ISBN: 978-91-88053-23-7.

Stellan Andersson

Stockholms slott

Stockholms slott, skönhet och styrka är en bok skriven av Rikard Larsson, stenkonservator och författare.

Boken berättar ingående om slottets historia samt de olika byggetapperna, där arvet från slottet Tre Kronor åt norr förvaltades på ett förnämligt sätt.

Boken handlar i huvudsak om slottets exteriör och dess arkitektur. Den är skriven med ett lättillgängligt språk, vilket gör det lätt även för en lekman att följa med. De historiska tillbakablickarna har stor betydelse.

Slottet tog mer än 50 år att bygga och det har också genomgått ett antal renoveringar och förnyelser. Men så handlar det om 42 000 kvadratmeter och 1430 rum.

Boken innehåller ett stort antal bilder av hög kvalitet.

Boken fyller en lucka i litteraturen om Stockholms slott.

Bokförlaget Langenskiöld.
ISBN 978-91-88439-15-4

Olle Melin

Hemliga utflykter

För en del år sedan kom Leif Högberg och Jan Erik Ohlsson ut med boken *Militär utflykt*, som var en vägledning till intressanta militärhistoriska besöksmål i Sverige. Boken följdes några år senare av en uppföljare med kompletterande underlag.

Nu har det kommit en tredje bok och nu med titeln *Hemliga utflykter – spännande militärhistoriska besöksmål i Sverige*. Sedan de första böckerna kom ut har det hunnit hända en hel del med de militärhistoriska anläggningarna. Många är rivna, många är plomberade men en hel del kan man fortfarande besöka.

När Finland var Sverige.

Herman Lindqvist.

I nära 700 år var Sverige och Finland samma land. Någon gång på 1100-talet expanderade Svearna österut och när riket växte, fick alla invånarna så småningom samma rättigheter och skyldigheter. Alla var svenskar, även de som talade finska, samiska eller tyska. De styrdes av samma kungar och samma riksdag och de utkämpade samma krig mot Danmark, Ryssland och Norge.

Grundlagar och konstitution, städer och samfärdsel, skolor och universitet växte fram parallellt under århundradena på båda sidorna om Bottenhavet. När Finland blev ryskt storfurstendöme 1809 fortsatte det att utvecklas på sin svenska grund. Det svenska är så inflädat i det finska, att om man drog ut den svenska tråden ur Finlands historia, skulle väven rasa samman.

I Sverige är allt detta, märkligt nog, okänt. Men Herman Lindqvist, som vuxit upp i Helsingfors, fyller nu ut luckan i svenskarernas kunskap om den långa gemenskapen med Finland.

Han skriver om, hur verkligheten kan ha sett ut bakom Kalevala och Fänrik Ståls sägner, om grymma fogdar och hungersnöd, om hjältedåd och förräderier och om det fruktade finska rytteriet, som både Gustav II Adolf och Karl X Gustav ville ha nära intill sig i striderna.

När Herman Lindqvist berättar känns det, att Finlands historia är vår!

Utgiven av Albert Bonniers Förlag 2013 (1:a utgåvan).

ISBN: 978-91-0-014277-3.

Stellan Andersson

Här utgör boken en utmärkt vägvisare för alla intressenter av militära anläggningar. Det är ett utomordentligt arbete, som författarna lagt ner och boken är ett måste för alla de militärhistoriskt intresserade, som finns i landet.

En mängd bilder och noggranna vägbeskrivningar höjer bokens värde.

Fort & Bunker.

ISBN 978-91-982263-1-7

Olle Melin

Svensk sjömakts historia

Vår svenska flotta fyller 500 år 2022 och detta ska firas på en mängd olika sätt. En del i firandet är en nyutkommen bok, *Svensk sjömakts historia* med underrubriken *Flottan från Gustav Vasa till Carl XVI Gustaf*. En av författarna, Kent Zetterberg, har gjort följande fem nedslag i svensk sjömilitär historia och vad vi övergripande kan kalla politik, strategi och operationer. De fem nedslagen är:

1. Antiken över vikingatiden till kristnandet och medeltiden.
2. Den nya tiden och den moderna svenska flottan under Vasakungarna och stormaktstiden 1523-1721.
3. Den medelstora europeiska makten Sverige 1721-1814.
4. Balanspolitiken och sjöstrategin mellan västmakterna, Tyskland och Ryssland 1815-1945.
5. Epilog: Kalla kriget och utvecklingen därefter, 1947-nutid.

Man kan lätt konstatera, när man läser boken, att den viktigaste uppgiften från början var att bestrida danskarnas herravälde till sjöss i Östersjön och på så sätt försvåra underhållstransporterna. Denna uppgift har sedan fortsatt på samma sätt, även om maktbalansen i Östersjön och på Västerhavet har förändrats. Sjömakten har varit stark och effektiv under långa epoker av vårt lands historia men har också haft flera svaghetsperioder. Författaren visar på ett tydligt samband mellan rikets utveckling och utbredning och sjömaktens styrka.

En av huvuduppgifterna idag är att klara folkförsörjningen, där huvuddelen av vår nödvändiga import går över havet. Man ställer sig självklart frågan; är vår flotta verkligen dimensionerad att klara den uppgiften.

Författaren Kent Zetterberg presenteras på annan plats i tidningen. Som medförfattare har medverkat Gustaf von Hofsten, välkänd marinhistoriker och skribent.

Boken är mycket rikt illustrerad med utmärkta bilder och foton och ett gediget kartunderlag. Boken är en mycket viktig del i flottans 500-åriga historia.

Svenskt Militärhistoriskt bibliotek.

ISBN 978-91-88053-76-3

Olle Melin

Museum för rörligt kustartilleri

När Du läser dessa rader är det snart dags att öppna Museum för rörligt kustartilleri igen. Årets öppettider blir en repris av föregående års tider. Museet kommer att ha öppet dagligen mellan klockan 1000 och 1600 i tio veckor med början måndagen efter midsommar samt dessutom tre veckoslut i september.

Föreningen har för 2018 sökt projektbidrag för följande områden: fortsatt inventering och indatering i PRIMUS, indatering av fotografier i PRIMUS, istandsättning av ledningssystemet i 12/80, projektering av ny entré samt förevisning av pjäs 12/80.

Dessa bidrag har vi fått beviljade och arbeten inom dessa områden pågår för fullt. Vi sökte även bidrag för att kunna genomföra en studieresa för guider och styrelse till ett annat SMHA-museum för att hämta inspiration och idéer för att utveckla vårt eget museum. Denna ansökan bifölls inte.

Några fordon har fått en ansiktslyftning under vintersäsongen. Radioterrängbil 111 har renoverats så att den i dag är i körbart skick. Som tidigare visats är 938, 953 samt Alvisen åtgärdade, främst vad avser målning. Vidare har 15,2 pjäsen som står utomhus tillsammans med 40/36 fått en komplett rundsmörjning. Det har varit ett tidskrävande arbete beroende på att rundsmörjning inte genomförts på väldigt många år och att vi tvingats byta ut ett stort antal smörjniplor på grund av att de varit igensatta med färg. Huvuddelen av allt arbete som genomförts på fordon och pjäser är utförda genom helt ideella insatser. Ett stort tack till alla er som bidragit!

Bengt Olofsson, som är ansvarig för projektet 12/80 (ledningssystem), lämnar följande "lägesrapport" för projektet:

Under slutet av 2017 startade ett projektarbete med målet att presentera en bildserie om stridsledningssystemet

STRİKA (STRİdsledning I KustArtilleriet). Informationen om STRİKA-systemet var tänkt att presenteras på en tv-skärm i anslutning till stridsledningsskärmen SL 1 och på så sätt komplettera de befintliga textskyltarna. Under arbetets gång växte insikten om att projektet egentligen borde inriktas mot att presentera hela ledningssystemet i KA-bataljon 12/80 (fortsättningsvis bara 12/80). Besökare borde rimligen få kännedom både om det mycket komplexa ledningssystemet och om den fredsmässiga förbandsverksamheten. Arbetet inriktades därför mot att skapa en utställning om 12/80-systemet där både teknik, verksamhet och arbetsmiljö tydliggörs. Arbetet skall vara klart till sommaren 2019.

En del i detta arbete var att driftsätta de aktuella ledningssystem STRİKA i BLC (BatteriLedningsCentral) och SL 1, Mst (MätSTation)727 och sambandssystemen i SBC (SamBandsCentral), BLC, SL 1 och Mst 727. Målet med att ha fungerande system är att kunna skapa speciella temautställningar för ett begränsat antal personer med stort intresse inom ledningssystemområdet. En kort sammanfattning av hur långt arbetsinsatserna tagit oss hittills, redovisas nedan.

Driftsättningsarbetet startade under vintern 2018 med att fastställa den tekniska statusen hos systemen och att inventera reservmateriel och dokumentation. Snabbt kunde konstateras att inget av systemen fungerade och att projektgruppens kompetens sannolikt inte räckte till för att åtgärda felen. Reservmateriel fanns i varierande grad. Inget av systemen har varit igång de senaste 15 åren.

STRİKA.

Med hjälp av två specialister från Ericsson kunde STRİKA-systemen åtgärdas. De felaktiga bildenheterna i SL 1 och BLC byttes ut liksom felaktiga bandspelare. De er-

Bengt hjälper till att ta bort förankringarna till presentationen som täckt 21an

Så ska traversvagnen på plats och kopplas till eldröret

sattes med befintliga reservenheter. Samtidigt installerades tidigare framtaget minneskort där det operativa programsystemet var fast programmerat i PROM. De känsliga bandspelarna behövs hädanefter bara för inläsning av kart- och systemparameter-data. Tyvärr var reservenheten för BLC också trasig (bildrörsfel) så ännu fungerar inte STRIKA-systemet i BLC. Huvuddelen av datakassetterna med kart- och parameterdata var obrukbara på grund av att drivremmarna vittrat sönder (tillverkade för cirka 30 år sedan).

Mst 727.

Att Mst 727 inte startade berodde på att ett kraftaggregat i huvuddatorn var trasigt. Någon kraftenhet fanns inte i reservförrådet (men alla andra enheter fanns). Som tur var kunde FMV (Försvarets MaterielVerk) låna oss en likadan kraftenhet från ett annat system. Med den inlånade kraftenheten inmonterad startade Mst 727 upp direkt. Samkörning med radarn har dock inte provats ännu.

Sambandssystemet.

Specialister från Combitech och Marinbasen hjälpte oss att koppla samman kärrorna och konfigurera om systemet med hänsyn till att alla kärror inte finns med i museikonstellationen. Samtliga enheter i sambandssystemet fungerade direkt.

Återstående systemarbete

Det som nu återstår är att kontrollera att strids- och eldledningssystemen kan datakommunicera med varandra, samt att eldledningssystemet kan överföra eldledningsdata till pjäsdatorn på 12/80-pjäsen. Senare - när närspanningsradarn är driftsatt och fungerar - ska även den anslutas liksom Mst 728 och 734. När detta är klart ska det vara möjligt att visa upp ett nästan komplett och fungerande ledningssystem.

För att kunna genomföra genomför hela projektet har föreningen ansökt om pengar hos Riksantikvarieämbetet. När denna text skrivs har vi inte fått något besked huruvida vi får ansökan beviljad. Den underhandskontakt

som varit med Riksantikvarieämbetet verkar positiv.

Som ordförande i föreningen vill jag åter slå ett slag för våra ideella arbetsdagar. Din insats bidrar till att bevara vår materiel i ett fint visningsbart skick, samtidigt som Du kan hjälpa till att utveckla museet. Är Du medlem i föreningen men inte får fortlöpande information från oss beror det på att vi inte har Din E-postadress.

Kontakt med föreningen i samtliga frågor görs på musfrka@gmail.com.

Tommy Erlandsson och Bengt Olofsson

Foto Kristin Erlandsson

En nästan färdigmålad terrängbil 938

Rolf och Hans kopplar 15,2-pjäsen inför transport till yttre utställningen

Nosning av pjäs

MARINDAGEN KARLSKRONA

25 augusti klockan 10-16

Nu är det dags för Marindagen igen. Vi öppnar grindarna till örlogshamnen för en dag. Kom hit och få en bild av vad vi som jobbar här, gör under alla de dagar du som besökare inte har tillträde. Dagen är viktig för oss av flera anledningar. Bland annat för att kunna visa våra uppdragsgivare, alltså det svenska folket hur vi försvarar Sveriges mångåriga tradition av fred och frihet. Dessutom är den här dagen en möjlighet för oss att träffa våra framtida medarbetare.

Vi hoppas att dagen blir trevlig och att du får se och upptäcka många nya saker. Besök våra moderna stridsfartyg i en unik historisk miljö.

Samtidigt vill vi påminna om att omvärldsläget har försämrats de senaste åren, särskilt på och över Östersjön. Det är skälet till att marinen övar allt intensivare och att vi lägger ökad vikt vid övervakningen av vårt närområde dygnet runt och året om med fartyg, flyg och fasta övervakningssystem.

NYTT FÖR I ÅR - Säkerhetsläget gör också att vi måste vidta vissa åtgärder, även den här dagen. För allas säkerhet vill vi att ni besökare visar legitimation där det framgår att du är svensk medborgare för att besöka Marindagen. Barn under 15 år medföljer i målsmans sällskap. Som giltig legitimation räknas nationellt ID-kort eller svenskt pass utfärdat av svensk myndighet.

Än en gång, välkommen till Marindagen 2018. Vi önskar dig en trevlig dag där historia och nutid blandas med både glädje och allvar!

Ett detaljerat program och vad som kan vara bra att veta inför dagen hittar du här: forsvarsmakten.se/marindagen

Traditionell revelj i Karlskrona

Det började 1840, när Sjöartilleriregementets musikkår inledde traditionen med att väcka karlskronaborna till skön marschmusik den 1 maj. Sedan dess har man endast vid några få tillfällen tvingats ställa in, i regel på grund av olämplig väderlek.

Årets revelj lockade rekordmånga karlskronabor att i ottan följa musikkåren på gatorna på Trossö och på Björkholmen. Kanske var det nyfikenheten på länets nya landshövding Sten Nordin, som på länsresidensets trappa hyllades av musikkåren. Då hade man dessförinnan gjort ett kort uppehåll vid Föreningen Gamla Carlsronas klubblokal på Alamedan.

Så bar det av till Björkholmen, där blåbärssoppan väntade, serverad av Björkholmens byalag med bl.a. radiokändisen Lisa Syrén i spetsen.

Sista anhalten blev Gröna gången, där marinbaschefen Erik Andersson tog emot och där musikkåren för en stund blev musikkören med några kända vårsånger på repertoaren.

Traditionsenligt avslutades reveljen med att musikkåren spelade Marinbasens marsch, även kallad Chefsmarsch, komponerad av Viktor Widqvist.

Olle Melin

Landshövding Sten Nordin, här tillsammans med hustru, tar emot musikkåren vid länsresidenset

På väg till Björkholmen och den väntade blåbärssoppan

Marinbaschefen Erik Andersson

Radiokändisen Lisa Syrén, aktiv i Björkholmens byalag

Morgonpigga karlskronabor följde traditionsenligt musikkåren runt staden

Foto Olle Melin

Gunnar Thörnqvist leder musikkören

Kamratföreningens vårutflykt till Helsingör

I år var det första gången på länge som kamratföreningens mål för vårutflykten låg utrikes, nämligen i Danmark med besök på det spektakulära Sjöfartsmuséet i Helsingör.

Redan i god tid före 0700 samlades de första förväntansfulla resenärerna på Stortorget, och 0645 svängde Erling Holmberg in bussen vid vattenborgen för embarkering. Vi fortsatte och tog upp kamrater vid Angöringen, i Nättraby och vid Hasslö vägskal. Genom ett försommarfagert landskap i skir grönska och med guldgula rapsfält färdades vi därefter till Hässleholm där vi gjorde en halvhalt för förmiddagskaffe med läckra frallor vid rastplatsen intill McDonalds. Stärkta av detta näringsintag fortsatta så vår resa mot Helsingborg och knutpunkten där vi urlastade. Här anslöt också den siste resenären och vi var nu inalles 29 deltagare. Efter inköp av ”pensionärsbiljetter” till hela sällskapet kom vi så med färjan 1100, som efter 25 minuter la till i Helsingörs hamn. Härifrån fick vi fotledes förflytta oss drygt 400 meter fram till Sjöfartsmuséet. På avstånd är det nästan osynligt, men under marken fick vi uppleva ett av de senaste årens mest spektakulära nybyggen. Det underjordiska muséet är ett fantastiskt stycke arkitektur, där vi rörde oss genom sjöfartshistorien på ett lätt lutande golv i varierande höjd omkring och ovanför en gammal torrdocka. När man rör sig igenom muséet möts man av en unik inredning, där skeva vinklar och lätt lutande golv i olika nivåer tillsammans gav oss upplevelsen av ett drama-

tiskt rum och en känsla av att befinna sig ombord på ett riktigt fartyg.

Efter besöket på muséet var det fri tid för oss, antingen i Helsingör, Helsingborg eller, som några av oss gjorde, ombord på färjan där vi turade och åt av ett läckert smörgåsbord med obligatorium som dansk fläskstek med rödkål, panerad fisk med dansk remoulade och mycket annat gott. Därtill kunde en kall öl eller ett glas svalt vittvin förfina den gastronomiska upplevelsen! Om inte hungern var så stor så fanns det annat att välja på, exempelvis en kopp kaffe och danskt wienerbröd eller klassikern, två röda och en grön (pölser och Tuborg).

1600 var vi alla åter församlade igen vid knutpunkten i Helsingborg, och Erling fattade ratten och styrde oss säkert och tryggt åter mot hembygden. Kjell Silverbark fattade på traditionellt manér mikrofonen och tackade för resan samt förtäljde några roliga historier, allt medan vi närmade oss våra avstigningsplatser. De sista resenärerna släpptes av vid Stortorget 1900, exakt 12 timmar efter det att resan påbörjats.

Det var en fantastiskt trevlig resa som innehöll alla ingredienser för en lyckad vårutflykt: Sol, värme, goda kamrater, spännande besöksmål, bekväm buss, god mat och dryck och, inte minst, en gemytlig och positiv stämning från start till mål. Tack till er alla som planerade och deltog i resan!

Peter Glimvall

Morgonpigga resenärer på Stortorget i väntan på bussen

Erling Holmberg, rattade oss säkert och tryggt

Framme i Helsingborg vid knutpunkten

Nedgången till sjöfartsmuséet

Foto: Rolf Odenhammer

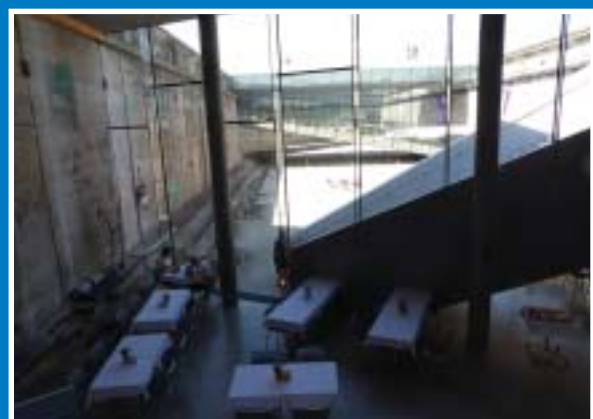
Det finns många fartygsmodeller i muséet

Ordergivning i Helsingör. Framåt mot Sjöfartsmuséet

Danska galjonsfigurer

Torrdockan som muséet är byggt i och omkring

Marinbasen drar ett tungt lass

Hur flyttar man ett manöverodugligt fartyg som har ett displacement på över sex tusen ton? Den och många fler frågor behövdes besvaras. Bästa sättet att få svaret är förstås helt enkelt att prova. Marinbasens ekipagekompani tog sig an utmaningen tillsammans med Första ubåtsflottiljen. Swenex gav möjligheten.

Marinbasen stödjer övriga marina förband med en mängd olika funktioner. Ekipagekompaniet är den del av förbandet som innehar olika typer av stödfartyg och båtar i syfte att utföra den uppsjö av behov som kan uppstå för de marina stridskrafterna. Det kan handla om transporter, bärgningsarbeten, målbogsering och att assistera fartyg i behov av stöd.

Just att ge assistans gavs möjlighet att träna på under Swenex. Om ett fartyg av någon anledning blir manöverodugligt och inte kan flytta sig för egen maskin har Marinbasen två bogserfartyg med azimuth stern drive-funktion, ASD. Funktionen innebär att fartygen har propellrar som kan rotera runt oberoende av varandra vilket ger fartygen en väldigt god manöverförmåga.

Bogserbåtarna har också rejäl dragkapacitet och kan bogsera de flesta stora fartyg. Just den här dagen hade båda fartygen, HMS Hercules och HMS Hector möjlighet att befinna sig på samma plats som fartyget HMS Belos för att fritt till havs passa på att verifiera de teorier man hade om hur man skulle kunna använda bogserarna. Syftet var att genomföra en mängd olika moment där man på varierande sätt assisterar, förhalar och bogserar ett fartyg i ett hamnområde eller genom trånga passager. Fördelen med att göra detta långt ute till havs var att man kunde ha fritt manöverutrymme.

HMS Hector har kopplat sig mot HMS Belos och tränar på att förflytta fartyget i olika riktningar.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

- Du måste vara ett med fartyget. Man kan säga att det är som att hålla en utombordare i varje hand, tänker man så går det ganska bra. Det kräver kontinuerlig träning. Lägstånivån för en operatör här är ganska hög, antingen kan du eller kan du inte säger Leif som har många års erfarenhet av att köra en mängd olika fartyg men som är ganska ny ombord på det här.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

HMS Belos är ett av Försvarmaktens största fartyg och de två bogserarna passade på att öva moment som att tillsammans dra fartyget, tillsammans putta fartyget sidledes och enskilt koppla sig i sida med fartyget och ta det med sig.

Mats Loftén, chef för Ekipagekompaniet var glad och nöjd efter genomförda moment.

- Ja, det känns bra att det här äntligen blev av, att vi fick möjlighet att få jobba mot ett så här stort fartyg. Nu vet vi att vi klarar av att assistera alla marinens fartyg, antingen tillsammans eller var för sig. Men, det vill gärna bli bra när man har så kunniga medarbetare, säger Mats Loftén.

Carolina Lorentzson Nilsson

Vi det här tillfället passade man på att pröva så många olika möjligheter man kunde. Båda fartygen fick turas om att dra i vardera änden av fartyget.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

Viking 18

Under amiral Anders Olovssons ledning har omkring 170 deltagare från 10 länder deltagit i stabsövningen VIKING 18 i Karlskrona. Men de utgör bara cirka 10 procent av övningsdeltagarna. Övriga har befunnit sig i Enköping och Uppsala samt på ytterligare fem platser i Finland, Irland, Serbien, Bulgarien och Brasilien.

VIKING är en internationell stabsövning, som genomförs vart fjärde år med Sverige som arrangör. Det är Försvarsmakten, som tillsammans med Folke Bernadotteakademien (FBA) planerar och leder övningen. Fokus för VIKING-övningarna är samarbete mellan aktörer inom fredsbevarande och internationell krishantering. Därför ingår även ett stort antal organisationer och myndigheter så som polis och tull, men även NATO och FN. Alltså är det engelska, som gäller genomgående. I år har generalmajor Anders Brännström varit övningsledare.

VIKING utspelar sig i det fiktiva konflikthärjade landet Bogaland kringliggande landområden, där organiserad brottslighet breder ut sig och därför är den civila befolkningens skydd det centrala i övningen.

Den marina verksamheten har genomförts i Marinstridsavdelningens lokaler på Sjöstridsskolan i Karlskrona. Hela VIKING 18 har planerats under flera år, men hos SSS har det varit ett intensivt förberedelsearbete cirka en månad innan start. Logi och mat ska planeras och framförallt ska datautrustning sättas på plats. Allt samtidigt som or-

Några av nationsflaggorna med övningsdeltagare i bakgrunden

dinarie verksamhet på Sjöstridsskolan ska kunna fortgå som vanligt.

Foto Michaela Linge

*Michaela Linge/
Försvarsmakten*

Morningbrief: Vid morgonens CUB, Commanders Update Brief, samlas så många som möjligt för att få information om aktuell status

Program

Kamratföreningsträffen

2018-08-24--26

Program i stort

Fredagen den 24 augusti, klockan 15:00, samlas samtliga deltagare från kamratföreningarna på Finskans brygga Tjurkö. Efter överfart till Kungsholms fort genomförs inkvartering samt förberedelser för kvällens Högtidsmiddag i stora matsalen.

Under lördagens förmiddag besöker vi Marinbasen och Marinens Dag samt Sjöstridsskolan. På eftermiddagen genomförs en rundtur omfattande besök på KA 2 samtliga regementsområden. Kvällen avslutas med en Kamratträffsmiddag på mässen i Norra Befälshuset.

På söndag förmiddag besöker vi Rörliga museet på Aspö.

Kommendantur

Chefen för Marinbasen stödjer våra kamratföreningars återträff genom att låta oss disponera Kungsholms fort för logi och samkväm. Sjötransporter och förplägnad köper vi av lokala entreprenörer.

Kostnader per deltagare är endast 600 kr.

För denna avgift erhålls:

- Logi med fria sängkläder, handduk
- Högtidsmiddag
- Kamratträffsmiddag
- Frukost lördag och söndag
- Fika enligt detaljprogrammet.

Under evenemanget kommer mässen att vara öppen för försäljning av förfriskningar med mera. Endast kontant betalning kan genomföras.

Anmälning om deltagande från respektive kontingent oss tillhanda före 2018-07-01.

Löpande information återfinns på <http://ettis.net>

Välkomna!

Peter Glimvall

Ordförande KA2 Kamratförening

1948 års stamrekryter

Här har vi samlats framför gymnastikhuset på Gräsvik i Karlskrona. Det är 1948 års stamrekryter som tittar förväntansfullt mot fotografen.

Våra lärare står i mellersta raden; en leende sergeant Bäckman och bredvid Leo Gustafsson, lärare i matematik och geografi. Därintill kapten Dahlheim, kurschef och chef för 12. Kompaniet som då var vår hemvist. Adjunkten Forshammar lärde oss svenska och historia och löjtnanten Mark Rosén som tillsammans med Bäckman svarade för de militära ämnena.

Dessa våra lärare är alla borta, de dog relativt unga, endast Leo blev 90 år. Han dog förra året efter en framgångsrik lärargärning och med stora framgångar som orienteringslöpare bakom sig. Med tacksamhet minns vi dessa lärare.

Även de flesta eleverna är borta. Vi har träffats flera gånger, firat 25 år och 50 år. Nu har skaran reducerats till tre, Olblad, Wenemyr och undertecknad. Vi träffas flera gånger per år och umgås dessutom per telefon. Kanske lever Peterström (Göteborg) och Nilsson, Tararparn (Stockholm).

Men vi tre som är kvar är fullt inställda på att se oss fram till oktober 2018. Då skall vi samlas under den väldiga eken framför skolhuset på Övre Plan där vi en gång fick våra första lärospån. Då kommer vi att fundera över vart de 70 åren tog vägen och vad det blev av de 18-åringar som en gång drog på sig KA:s uniformer och radade upp sig framför gymnastikhuset på Gräsvik.

Kjell Silverbark

Vad en gammal bild kan berätta

Framför Södra befälshuset på Kungsholms fort har någon gång år 1900 officerskåren vid Kongl Carlskrona artillerikår ställt upp för fotografering

Kongl Carlskrona Artillerikår 1893-1901

Genom kungligt brev den 20 januari 1893 bestämdes, att en artillerikår även skulle uppsättas i Karlskrona fästning. Kåren fick namnet Kongl Carlskrona Artillerikår och till motsats mot kåren i Vaxholm, skulle den tillhöra flottan. Sjömanskårens två fästningskompanier skulle bilda stomme till den nya kåren. Till chef för kåren utnämndes majoren vid Vaxholms artillerikår Anders Fredrik Centervall, som samtidigt utnämndes till överstelöjtnant. Kårchefen blev samtidigt kommandant på Karlskrona fästning.

Den första kadern av officerare, underofficerare och underbefäl erhöll kåren genom transport från Svea och Göta artilleriregementen samt Vaxholms artillerikår, medan manskapet utgjordes av de från sjömanskåren vid flottans station i Karlskrona överflyttade fästningsartillerikompanierna.

Kåren organiserades först på två kompanier och förlades på Kungsholmen, men sommartid övades en del av de kåren tilldelade värnpliktiga även på Västra Hästholmen.

Den 1 oktober 1895 blev den för kåren avsedda kasernen vid Vallgatan tagen i bruk. (Nuvarande kasern Najaden på Trolle)

Sedan ytterligare officerare och konstaplar sökt transport till kåren kunde denna i enlighet med den fastställda staten organiseras på fyra kompanier, vilket skedde den 12 oktober 1896. De båda första kompanierna bemannade huvudsakligen batterierna på Kungsholmen medan 3.kompaniet förlades till Västra Hästholmen och 4.kompaniet avsågs för bemanning av Oscarsvärnslinjerna samt den rörliga bestyckningen.

Stammanskapets styrka bestämdes till 360 man med en värnningstid på tre år. Den årliga värnpliktsstyrkan beräknades till 350 man. Titlar och tjänstegrader blev i likhet med arméns.

Uniformen blev av samma modell som vaxholmsartilleriet dock med den skillnaden, att artillerikragen hade samma färg som attilan och i stället för granaterna på axelklaffarna bars ett blått ankare. Knapparna pryddes även med ett litet ankare, allt troligen för att visa kårens gemenskap med marinen. Kartuschplåten var ganska lik vaxholmskårens men fästningsmuren var utbytt mot ett liggande ankare. Den personliga beväpningen blev i stort

sett lika som vaxholmsartilleriets. 1895 fick artillerikåren en musikkår.

Vid kåren tillämpades arméns exercisreglemente och officersaspiranterna fick sin utbildning vid Krigsskolan på Karlberg, varför kåren fick en mera prägel av landfästningsartilleri än sjöfästnings. Kårens första förläggning blev på Kungsholmen men 1895 på hösten inflyttade den i de nybyggda kasernerna vid Vallgatan.

Vid 1901-års härordning bestämdes att ovannämnda artillerikår jämte vissa delar av minförsvaret skulle utgöra stommen det nya kustartilleriet.

Den 1 januari 1902 är startdagen för det nya vapenslaget kustartilleriet med bl.a. KA 2 i Karlskrona, som övertog verksamhet, personal och traditioner från artillerikåren. KA 2 blev kvar i Najaden och i den 1905 byggda kasernen Jarramas intill augusti 1943, då regementet flyttade till Gräsvik.

Årtal

1880 Sjöförsvarskommitté
1882 Betänkande
1892 Riksdagsbeslut
1893-10-01 Karlskrona Artillerikår självständigt förband (2 fästningskompanier ur flottans organisation överflyttas)
1896 tillfördes ytterligare 2 kompanier
1895 Kasernerna på Vallgatan färdiga
1895 Musikkår uppsätts (2 hornblåsare/kompani = 8 man)

Personalstat

1 överste
28 officerare
28 underofficerare
1 bataljonsläkare
1 musikkapellchef
360 man manskap
350 värnpliktiga

På bilden igenkänns några officerare, som sedermera kom att tjänstgöra vid Karlskrona kustartilleriregemente, KA 2. I mitten i nedre raden sitter kårchefen, överste Anders Fredrik Centervall, sedermera general och förste chef för kustartilleriet.

På bilden igenkänns vidare:

Nedre raden från vänster Nr 2 Doktor Johnstone, nr 3 Robert Kruse, nr 4 Otto Sylvan, nr 5 Karl Wilhelm Virgin, nr 7 Viktor Norrman, nr 8 Sam Bolling, sedermera regementschef vid KA 2 1914-1924, nr 9 Reinhold Fellenius

I bakre raden från vänster:

Nr 2 Folke Eriksson, nr 3 Fredrik von Otter, nr 8 Nils Eckerström, nr 10 Hans Malmberg regementschef vid KA 2 1929-1935

Från höger bakre raden: nr 3 Ivar Wollin, nr 5 Gunnar Nordbeck

Olle Melin

Höstmötet

Höstmötet kommer att avhållas den 25 oktober.

Tid och Plats kommer att framgå av en annons som kommer på vår hemsida i god tid inför mötet.

Gamla bilder från kustartilleriet

Från vår medlem Ragnvald Torkelson i Halmstad har redaktionen fått in ett antal bilder från kustartilleriet och flottan. Ragnvald var en gång eldare vid kustartilleriet och bilderna kommer från såväl KA 2 som KA 1.

År 1940 köpte Marinförvaltningen för kustartilleriets räkning fyra före detta norska valfångare, byggda i mitten av 1920 talet. De avsågs bl.a. kunna fungera som målbogserare. De gavs namnen *Granat*, *Harpun*, *Kanon* och *Krut*, av vilka *Kanon* placerades vid KA 2 och kom att bli kvar i tjänst in på 1950-talet. Som valfångare hade hon namnet *Starke*.

Korten visar dels *Granat* och *Harpun* i Färösund samt några bilder från livet ombord på bogserbåten *Granat*.

Olle Melin

Marin mineringsförmåga övades under Swenex

Som ett led i att stärka marinstridskrafternas operativa förmåga övades under Swenex 18 utläggning av sjöminor. Detta genomfördes i syfte att bidra till genomförandet av en kustförvarsoperation och momenten omfattade hela kedjan från planering till transporter och att lägga ut sjöminorna.

I övningsscenariot var Sverige angripet och ett anfall mot svenskt territorium bedömdes vara nära förestående. Redan utlagda sjömineringar beslöts därför att kompletteras med flera nya. Sjöminor hämtades ur förråd och beslut fattades om att transporten skulle ske med flygvapnets transportflyg för att snabbt flytta sjöminorna. Minorna transporterades skyddat till en flygbas och lastades på speciella lastflak som direkt kan lyftas in i flygplanet.

Flygvapnets Herkules-flygplan transporterade därefter sjöminorna till en flygbas där minorna lossades och påbörjade en skyddad vägtransport. Målet var en lastkaj där ett av marinens fartyg ombordlastade minorna.

I skydd av mörkret löpte fartyget ut för att lägga ut mineringen och därmed ytterligare förstärka skyddet av en viktig kuststräcka där de marina förbanden, nu med ökat skydd kunde fortsätta att bedriva kustförvarsoperationen.

– Mineringsmomenten har genomförts på ett mycket professionellt sätt av all inblandad personal, ur flera olika stridskrafter och förband, för att hamna på rätt plats i rätt tid. Detta är ett exempel på hur de marina stridskrafterna bidrar till Försvarens operativa förmåga och skydd av Sverige, säger flottiljamariral Anders Olovsson Marintaktisk chef.

Carolina Lorentzson Nilsson

Minorna lastades på speciella lastflak och rullades ombord på flygplanet. Foto: Peter Flygare/Försvarensmakten

Soldater skyddar platsen där lastning sker.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/
Försvarensmakten

Genom ett vackert landskap går fordonskolonnen mot platsen där den viktiga lasten ska hämtas.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarensmakten

Sjöminan lastas och surras på minrälsen.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarensmakten

Sjöminan lämnar avlöpningsbanan för att finna sin plats på botten.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarensmakten

Övning

- en möjlighet att omsätta utbildningar och taktik i praktiken

Kännetecknande för den Marina bastjänsten är en hög grad av flexibilitet och förmåga till kraftsamling genom att sätta ihop de förmågor som krävs vid aktuell verksamhet. Något som skapar förutsättningar för resurseffektivitet och för en ökad uthållighet.

Marinbasen har som huvuduppgift att stödja övriga marina förband med marin bastjänst. Sjöstridskrafterna ska när helst behovet uppstår, skyddat kunna fylla på sina förråd avseende exempelvis drivmedel, mat och vapen där de behöver det. Av denna anledning behöver man öva i de miljöer som man ska kunna agera och verka i.

Den framskjutna förbandsdelens ledning sitter i en dragen container och har det mesta för att på ett effektivt sätt kunna leda verksamheten var helst de grupperar. Till sitt stöd finns en bakre stab som skyddat kan bereda och leverera underlag till de som ska verka ute i terrängen.

Det är blandningen av kompetenser och människor som gör arbetet så bra. I ledningscontainern finns de som behövs för just den här övningen och alla bidrar med sin särskilda expertis. En del har varit med många gånger tidigare och andra är nya vilket bidrar till dynamiken och kunskapsöverspridningen. Personalen kommer både från Marinbasens egna kompanier men även från de förband som de ska stödja. Arbetet går ofta i ett högt tempo och fastän de sitter i en trång container är det ändå högt i tak som gäller i diskussionerna.

– Här lär man känna varandra, det föds många tankar. Kunskapsöverspridningen är viktig och vi ökar nivån generellt, säger Joakim Sirland, till vardags chef för Bas-skyddskompaniet och under övningen chef för lednings-platsen.

Under övningen fick de oväntat besök i form av För-svars-maktens logistikchef, Michael Nilsson. Något som verkligen uppskattades.

– Det känns viktigt när någon på den nivån kommer till oss för att lyssna på de som gör jobbet och för att se vilka utmaningar som finns, säger Joakim Sirland.

Riktigt nya förmågor

Under övningen fanns inte bara de med stor erfarenhet på plats, även rekryter och blivande medarbetare till kompanierna fick möjligheten att vara med. Något som

varit väldigt positivt då det ger nykomlingarna en möjlighet att se i vilket sammanhang de ska verka i och även få en chans att integreras i kompanierna. Det snabbar på processen att komma med i gänget.

Daniel Eriksson är en av dem. Han är blivande bas-skyddssoldat. Under utbildningen har bas-skyddsre-kryterna lärt sig om en mängd olika vapen, om krigsfor-mationer och hur man agerar i strid men inte så mycket om exempelvis hur man signalerar. Så när han fick vara stabsassistent i bas-skydds stabstält så var det mycket som var nytt för honom.

– Ja, signalering är nytt för mig. Jag har inte tränat samband, vi har mest lärt oss om hur systemen fungerar men inte hur signalering funkar, så det är helt nytt. I början av veckan kändes det svårt och jag kunde känna att jag stressade upp mig. Sen när vi var ute på ett eskortuppdrag och vi fick ett övat skadeutfall fick jag skicka kodade meddelande om att det fanns skadade och var vi var samtidigt som jag fick ta emot kodade meddelande. Men det gick jättebra. Det var många bollar i luften där en stund. Men det kändes bra och jag hade koll då och visste hur jag skulle signalera. Det kändes som att jag jobba-de bra under stress, säger Daniel Eriksson.

Ständigt insatsberedda

Swenex 2018 har varit tillämpad, det vill säga att man på förhand inte haft kännedom om vad som komma skall. Det har varit många olika moment i kombination med en hög hotbild och det har gett förbandet med andra tillförda förbandsdelar möjlighet att omsätta utbildningar och ut-vecklad taktik i praktiken. Något som är mycket bra och nödvändigt för att bidra till För-svars-maktens samlade operativa förmåga ska nå den nivå som behövs. Men i marinen är man också ständigt insatsberedd.

– Marinbasen i likhet med övriga marina förband bedri-ver övning samtidigt som den övade personalen även upprätthåller beredskap och löser skarpa uppgifter, lika naturligt som självklart, säger krigsförbandschefen Jo-nas Westin.

Nu gäller det att ta hand om alla erfarenheter som dra-gits. Övningen är inte slutförd förrän de är omhändertagna på lämpliga sätt.

Carolina Lorentzson Nilsson

Ordergenomgång inför nattens kommande uppgift, alla måste vara väl insatta och ha samma uppfattning om vad som ska göras.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

Rollerna och kompetenserna är många. För att förbandet ska kunna rapportera till högre chef och ta emot behov och uppgifter är signalering en viktig del. Daniel är rekryt och på väg in i Baskyddskompaniet. Under övningen fick han bland annat känna på hur det är att ha rollen som stabsassistent. Något som också gav honom en inblick i flödet av allt det som sker.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

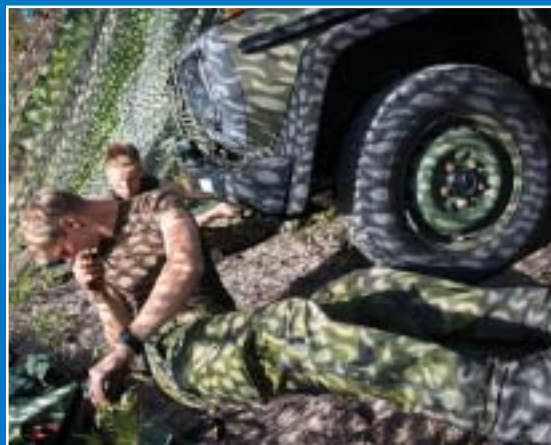
Taktiserande inför en kommande logistikförsörjning. Logistikkompaniets transportledare snackar ihop sig med representanten ur Baskyddskompaniet för att alla ska vara med på hur transporten ska gå till.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

Skydd och bevakning är en stor och naturlig del av arbetet på en grupperingsplats. Alla soldater har en grundläggande förmåga till att skydda sin egen grupperingsplats.

Foto: Mattias Larsson/Försvarmakten

All aktivitet sker skyddat. Driftstödsgruppen innebär en styrka för förbandet med den kapacitet de har att på plats avhjälpa eventuella problem. Rekryterna Timus och Jesper kunde framgångsrikt fixa fordonet som kunde återgå till övningen.

Foto: Carolina Lorentzson Nilsson/Försvarmakten

Marinens Musikkår – med anor från 1680-talet

Del 6

1944

tillträdde John Skoglöf som kårens dirigent. Han kom från musikkåren vid KA 3 i Fårösund efter att tidigare ha tjänstgjort vid bl.a. I 3 i Örebro. Han hade dessutom varit flöjtist i Stockholmsfilharmonien och lärare vid musikhögskolan. Skoglöf gjorde kåren riksbekant bl.a. genom flera radiosändningar, såväl med den stora kåren, som med den av honom bildade Sjömansoktetten.

1957 omorganiserade de militära musikkårerna och Flottans musikkår i Karlskrona reducerades från 45 till 26 musiker, samtidigt som man bytte namn till Marinens musikkår. Detta namn behölls endast i 3 år, varefter kåren döptes till Militärmusikkåren i Karlskrona. Många musiker valde under 1950-talet att sluta med hänsyn till de försämrade befordringsmöjligheter, som skulle bli en följd av organisationen 1957

1957 blev Sune Sundberg ledare för musikkåren. Han kom då från den nedlagda musikkåren vid F 13 på Bråvalla i Norrköping. Han stannade i knappt tre år.

1960 tillträdde Åke Dohlin som kårens ledare och dirigent. Han stannade i 13 år, varefter han fortsatte till Strängnäs och regionkapellmästare i regionmusikens östra distrikt. Åke skapade sig verkligen ett namn i Karlskrona och var vid sidan om sitt arbete i kåren synnerligen verksam i Blekinges musikliv. Han har komponerat 50-tal marscher, av vilka många blev antagna som förbandsmarscher.

1971 genomfördes den stora musikorganisationen i Sverige, som innebar, att de militära musikkårerna över en natt blev civila och kom att benämnas regionmusik. Således kom gamla ärevärdiga Flottans musikkår officiellt att benämnas "Regionmusiken, Karlskrona musikavdelning", men idet dagliga talet hette den ändå Flottans musikkår.

1974 efterträddes Åke Dohlin av Per Ohlsson, som

hade fått stor del av sin musikaliska utbildning inom Frälsningsarmén. Per Ohlsson stannade endast 2 år och efterträddes 1975 av "rikskändisen" Egon Kjerrman, som bl.a. hade nöjet att leda kåren vid besöket i USA 1976, då musikkåren flögs över för att medverka i firandet av självständighetsförklaringen (200-års minnet). Besöket avslutades med en stor marschdefilerings på Broadway.

Egon Kjerrman efterträddes 1978 av Folke Nilsson, som stannade till sin pensionsavgång 1989. Under hans tid som dirigent inträffade den andra stora musikreformen i vår tid, i och med att regionmusikavdelningarna överfördes till stiftelser i landstingets regi. Länsmusiken i Blekinge (sedermera Musik i Blekinge) var en av de landstingsstiftelser, som fick uppdrag åt försvaret, varvid kåren fick behålla sin profil som militär musikkår. I samband med kårens överförande till stiftelsen inom landstinget antogs namnet Marinens musikkår, vilket användes vid militära spelningar.

Efter Folke Nilssons avgång leddes kåren fram till överföringen till Försvarsmakten i regel av gästande dirigenter. Musikkårens fagottist, pianist och "klockspelsvirtuos", Ulf Sigurdson, var också ofta i elden som dirigent under denna tid.

1983 erhöll musikkåren Karlskrona kommuns kulturstipendium med motiveringen "För mångsidig och för kommunens musikliv utvecklande musikutövning med förankring i de militära traditionerna".

Förutom musikdirektörerna har även flaggtrumslaga-

Flottans Musikkår ger konsert på Sparres kaserngård förmodligen på 1920-talet

Sjömansoktetten. Till höger musikdirektör John Skoglöf

Flottans Musikkår ombord på kryssaren Tre Kronor vid örlogsbesök i England

Trumslagare på Tre Kronor

na, som regementstrumslagarna kallas i flottan, satt sin prägel på kåren.

Legendariska namn är här bl.a. flaggmusikkonstapeln Joakim "Jocke" Johansson som verkade på 1930- och 1940-talet, Harald Stenström, som verkade på 1950-talet, Stig Hallberg på 1950-, 1960- och 1970-talen, Alf "Tott" Sigurdson på 1960-, 1970- och 1980-talen samt Hans Lind på 1980- och 1990-talen. I dag leds kåren av flaggtrumslagaren Karin Svensson.

Den förste flaggtrumslagaren hette P A Pettersson och var verksam mellan åren 1862-1874.

Minskade anslag från försvaret till Musik i Blekinge gjorde musikkårens framtid osäker. Planer fanns att reducera kårens numerär till 16 alternativt 8 musiker, vilket skulle innebära att kåren inte längre skulle kunna verka som symfonisk blåsorkester och inte heller kunna genomföra militära ceremonier fullt ut.

Efter ett idogt arbete från marina förband i Karlskrona, musikkårens musiker och inte minst den bildade Marinens Musikkårs Vänner kunde musikkårens framtid räddas och den 1 juli 1993 återfördes musikerna till försvaret och Marinens Musikkår kom att bli en del av Sydkustens Marinkommando. Överföringen möjliggjordes genom att Musik i Blekinge respektive Försvarmakten köpte musik i en sådan omfattning, att ekonomin gick runt. Karlskrona kommun var angelägen att musikkåren, med sin tradition från 1680 blev kvar i kommunen och höll musikkåren med lokaler mot ersättning i form av musik. Vid marschen genom staden med anledning av återförandet till Försvarmakten spelades signifikativt nog marschen "Mot ljusare tider".

Ohlsson återkom som dirigent och musikalisk ledare vid övergången till Försvarmakten 1993. Han stannade till 1998 och efterträddes av Andreas Hanson.

Sedan den 1 juli 1994 ingår musikkåren i Försvarmusikcentrum vars ledning finns i Kungsängen. Förutom sina militära tjänsteuppdrag, har musikkåren en omfattande konsertverksamhet med en mycket bred repertoar i olika genrer, allt för att möta en ny publik och för att skapa nytänkande. Marinens Musikkår har en nyckelroll

Marinens Musikkår i ett figurativt program i samband med besök i Sankt Petersburg

Konsert i Sankt Petersburg under ledning av Andreas Hanson

som företrädare inte bara för svensk militärmusik utan också för svensk blåsmusik i allmänhet, som innefattar kontakter med och stöd till den civila amatörblåsmusiken, bland annat genom symposier och kurser.

Marinens Musikkår genomför under ett spelår mer

Flottans Musikkår Stadshotellet Karlskrona september 1953.

1.a raden från vänster: Musikelev T Mattisson, Furir Bill Rubin, Musikkonstapel Stig Nilsson, Musikkonstapel Alf Sigurdson, Musikkonstapel Iwan Wedeborg, Musikdirektör John Skoglöf, Flaggmusikkonstapel Kurt Forslund, Musikkonstapel Olle Brining, Furir Inge Bjarnelo, Furir Bertil Stenholm, Korpral S Ohlsson

2.a raden från vänster: Furir S Berving, Furir K Nilsson, Korpral Jan Nyman, Furir R Stolpe, Flaggmusikkonstapel Harald Stenström, Musikkonstapel Stig Hallberg, Furir Sven Steinbach, Flaggmusikkonstapel Ivar Palm, Flaggmusikkonstapel Karl-Erik Gustafsson, Furir B Karlsson, Furir Åke Anderlund, Furir G Adriansson, Musikkonstapel Arne Melin

3.e raden från vänster: Musikkonstapel Roland Dahlskog, Furir Stig Alvar Johansson, 2. klass sjöman J Andersson, Musikelev S Amberg, 2. klass sjöman Björn Ohlsson (Landenstad), Korpral Rune Håkansson, Korpral Kjell Okmark, 2. klass sjöman Svantesson, Musikelev Stig Lindberg, Korpral Björn Villas, 2. klass sjöman Egon Nilsson

4.e raden från vänster: Furir E Franzén, Musikkonstapel Karl-Erik Svensson, Musikkonstapel T Önnarfalk, Furir Gunnar Olsson.

än 100 spelningar, som innefattar allt från Richard Strausskonserter till nationalhymner vid statsbesök. Barnmusiken utgör också en stor del av kårens verksamhet. Ett stort antal förbandsspelningar genomförs med viss koncentration till södra Sverige. Ett antal dagar varje år genomför musikkåren högvakt vid Kungliga slottet.

Sedan återföreningen med Försvarsmakten, har kåren vid ett flertal tillfällen representerat Sverige utomlands

och varit värdar för gästande musikkårear från olika håll i världen.

Hög kvalitet har alltid varit ett riktmärke för kårens verksamhet. Man arbetar efter en långsiktig plan, där visioner om ett nationellt och internationellt erkännande alltid finns som en ledstjärna.

Olle Melin

Fredagsmarsch i Karlskrona. I täten flaggtrumslagare Karin Svensson

En legend i Marinens Musikkår, Ulf Sigurdson med sitt lyraklockspel

Vi gratulerar

90 år

Bertil Karlström Karlskrona 03/08

85 år

Karl Mauritzson Sollentuna 13/10

Bert Svensson Sjöbo 19/11

Nils-Eric Strömberg Göteborg 31/12

80 år

Gunnar Andréasson Nätraby 21/01

Åse-Liv Karlsson Hasslö 26/07

Karl-Gösta Svensson Jämjö 08/08

Eva Pettersson Karlskrona 11/08

Torsten Björnsson Täby 08/10

Paul Wihlborg Rödeby 29/12

75 år

Gunnel Malmgren Karlskrona 21/06

Åke Malmgren Ronneby 25/07

Christer Nilsson Trelleborg 25/07

Sture Malmgren Karlskrona 08/09

Bengt Kjellberg Kil 10/09

Bengt-Arne Johansson Spanien 01/10

Jan-Erik Holmberg Hasslö 25/10

Christer Holgersson Karlskrona 25/11

Rolf Lindén Karlskrona 19/12

70 år

Anders Steinbach Karlskrona 11/07

Anders Åkerman Lyckeby 29/07

Berit Gustavsson Karlskrona 26/08

Ingegerd Petersson Karlskrona 11/09

Ulf Sejlert Karlskrona 12/09

Hans Mårtensson Hasslö 14/11

65 år

Hans Jonasson Torhamn 30/06

Jörgen Sjöblom Växjö 28/07

Anders Hyllander Hisingsbacka 30/12

60 år

Magnus Svensson Listerby 09/07

Thomas Nyholm Höganäs 01/08

Avlidna kamrater

Karl-Gustav Jansson Karlskrona 2017-04-27

Olof Wessman Landskrona 2017-12-08

Stefan Furenius Karlskrona 2018-01-07

Anders Karlsson Johanneshus 2018-05-06

Olle Nord Strövelstorp 2018-05-09

Nya medlemmar

Ulf Johansson Karlskrona

Olle Wassén Ljungskile

Foto från Ragnvald Torkelson

Bilder från Årsmötet och vårutflykten

Samtal utbytes över bordet.

Lennart Larsson, Inger-Maj Gustafsson och Bengt-Göran Lexhagen avlyssnar informationen.

Foto: Kent Alritzson och Rolf Odenhammer

Morgonkaffe serverades vid McDonalds i Hässleholm.

Signalister med fruar. Från vänster ser vi Ann-Kristin och Kent Svensson, Gun och Jan Bengtsson, Lars Iger, Åke Malmgren, Bengt-Göran Lexhagen, Agnetha och Peter Glimvall.